

*„A Tsászári Királyi ménés
az Arad vármegyében fekvő
Mező Hegyes nevű alkalmazatos pusztán állíttassék fel.”*

(II. József, császár és magyar király, 1784-ben kelt rendeletének 10. paragrafusa)

III. FIATAL FOGATLOVAK VILÁGBAJNOKSÁGA

Mezőhegyes, 2017. szeptember 6-10.

Fővédnök: **LÁZÁR Vilmos**, a Magyar Lovas Szövetség elnöke,
tizenegyszeres fogathajtó világbajnok
FARKAS Sándor, kormánybiztos, országgyűlési képviselő

TÁJÉKOZTATÓ

www.menesbirtok.hu, www.facebook.com/menesbirtok

Írta és szerkesztette:

Prof. Dr. FEHÉR Károly
a Magyar Lovas Szövetség
kommunikációs igazgatója,
a világbajnokság sajtófőnöke

Mezőhegyes, 2017. szeptember

A siker kamatozik.

Magyarország 2015-ben megpályázta, elnyerte és Mezőhegyes rendezte az I. Fiatal Fogatlovak Világbajnokságát.

Az általános szakmai elismerés alapján a Nemzetközi Lovas Szövetség (FEI) a 2016., a 2017., a 2018. és a 2019. évi világbajnokság szervezését is Mezőhegyesre bízta.

A klasszikus kettes- és négyesfogathajtó világbajnokságokat kétévente, **különböző országokban rendezik.**

Ezzel szemben a fiatal díjugrató lovak világbajnokságának évente, **mindig azonos helyszínen ad otthont.** Belgiumban például, – ahol évente 500-600 ló vesz részt az 5, 6, 7 éves kategória versenyein –, egy jelentős sportlótenyésztő ménes a Fiatal Díjugrató Lovak Világbajnokságának helyszíne.

Megvan az esély, hogy **Mezőhegyes hosszú távon is e rendezvény házigazdája legyen.**

Fogathajtó sportunk és Mezőhegyes a világbajnokság rendezésével merőben új feladatra vállalkozott. A díjugrató-, a díjlovagló- és a military (lovastusa) szakágban – az olimpiai szakágakban – a fiatal lovak nemzetközi szintű megmérettetése elterjedt versenyforma, ám a fogathajtó sportban ez a képességfelmérés csak 2015-ben Mezőhegyesen kezdődött.

A Nemzetközi Lovas Szövetség Fogathajtó Szakbizottsága ekkorra kidolgozta a fiatal fogatlovak versenyszabályzatát.

Új alapokon álló fogat világvizsgát rendezni – kockázatos. Még most a harmadik alkalommal is útkeresésről van szó. Ugyanakkor a magyar lovassport, a lovaságazat és Mezőhegyes előtt további lehetőségek nyílnak meg.

Mezőhegyes Európa lovas vérkeringésében

Mezőhegyes az utóbbi évek innovatív, szakmai, szellemi, anyagi fejlesztéseinek eredményeként ismét felkerült a hazai és a nemzetközi lovas élet térképére.

A felújított, korszerű pályákkal, infrastruktúrával, szakmai-szellemi háttérrel rendelkező, rusztikus intézmény a lovas versenyek nemzetközi hírű, kedvelt helyszíne.

Ez az újabb megtisztelő bizalom a magyar lovaskultúrának, hagyományainak, versenyrendezőink sokszor bizonyított hozzáértésének, szakavatott munkájának, messze földön híres vendéglátásunknak és mindenek előtt a világ fogatsportjában több mint fél évszázad alatt kivívott rangunknak szól.

A világ- és Európa-bajnokságokon világhírű hajtóink **96 érmet – köztük 41 aranyat** – nyertek.

Magyarország 12 világ- és 3 Európa-bajnokságot, 10 Lovas Világkupát rendezett.

Mindez nem csupán höniz sportunkban párját ritkító siker, hanem ezzel a teljesítménnyel miénk a világ legeredményesebb fogathajtó együttese is!

Igaza van **Pettkó Szandtner Tibornak:**

„A sportok között kevés van annyira magyar, mint a fogathajtás.”

A világbajnokság célja

1. Világbajnoki mezőnyben, egyesfogtban felmérni a fiatal fogatlovak képességeit. Később a kettes-, vagy a négyesfogat építéskor már a összhangra, az együttes munkára irányul a figyelem. Akkor építhetünk eredményes kettes- és négyesfogatot, ha az együttesben szereplő lovak egyénileg is nemzetközi színvonalon teljesítenek.
2. A versenyteljesítmény alapján nemzetközi szintű, hiteles információt szolgáltatni a tenyésztőknek. Itthon a lótenyésztésben szakmai, anyagi és szemléletbeli okokból, célul tűzött tulajdonságokat meghatározó tenyészirány, a piaci igényekkel, a kereslettel számoló tenyészcél kijelölése, a tenyészcél kipróbálás, a teljesítményvizsgálat, a tenyészértébecslés és főként mindezek gyakorlati hasznosítása hiányos! Ezek nélkül pedig nincs korszerű tenyésztői munka.
3. Piacot teremteni a világbajnokságon startoló lovak részére.

VB-statisztika

FEI WORLD DRIVING CHAMPIONSHIPS FOR YOUNG HORSES 6th-10th September 2017, MEZŐHEGYES (HUN)

FEI FIATAL FOGATLOVAK VILÁGBAJNOKSÁGA 2017. szeptember 6-10., MEZŐHEGYES (HUN)

NOMINATED ENTRIES / NÉVSZERINTI NEVEZÉSEK

	COUNTRY / ORSZÁG	5Y H / 5 ÉVES	6Y H / 6 ÉVES	7Y H / 7 ÉVES	TOTAL
1.	AUSTRIA / AUSZTRIA	1	2	4	7
2.	GERMANY / NÉMETORSZÁG	8	5	1	14
3.	GREECE / GÖRÖGORSZÁG	2	---	1	3
4.	HUNGARY / MAGYARORSZÁG	6	3	5	14
5.	ITALY / OLASZORSZÁG	1	---	1	2
6.	LUXEMBOURG / LUXEMBURG	1	---	1	2
7.	POLAND / LENGYELORSZÁG	3	2	1	6
8.	ROMANIA / ROMÁNIA	---	1	---	1
	TOTAL	22	13	14	49

10th August, 2017

Az idei, III. Fialat Fogatlovak Világbajnokságára 7 nemzet, 44 lovat nevezett véglegesen.

2015: 9 nemzet, 38 ló. 2016: 8 nemzet, 30 ló.

Rendező országgént természetesen a legnagyobb létszámban magyar lovak állnak starthoz. Mellettünk a németek szerepelnek a legtöbb lóval.

Magyar lovak a világbajnokságon

Mindszent, Mezőhegyes és Füzesgyarmat volt a vb minősítő-versenyek helyszínei.

Ezek eredményei alapján 16 magyar ló indulhat a világbajnokságon.

(2015/20, 2016/13) Nevezését 14 ló hajtója adta le!

A magyar fogathajtó szakág kiírása alapján a világbajnokságra a legalább két minősítő versenyen elért, minimum 6,0 hibapontos eredménnyel lehetett kvalifikálódni az 5, 6 és 7 éves lovak korcsoportjába. Minden nemzet korcsoportonként 10 lóval vehet részt a világbajnokságon. Egy versenyző egy korcsoportban két lóval indulhat.

5 éves lovak (6)

Mezőhegyes Nonius-14 Vezér (7,50 pont) *

Nonius XII-149 Vőfély (6,561)

Vénusz (6,14), magyar sportló

Daesy (6,011), hannoveri

Nonius X-72 (6,00)

Ördög (6,00), lipicai

*Az ötéves Mezőhegyes Nonius-14 Vezér, a legmagasabb pontszámmal (7,50) minősül a vb-re.

6 éves lovak (3)

Furioso XXXVI-56 (7,44)

Karak (7,09), magyar sportló

Showman (6,48), magyar sportló

7 éves lovak (5)

Balu (6,941), oldenburgi

Fleur (6,94), holland félvér

Nonius IV 15 Toszka (6,67)

Mezőhegyes Nonius-8 Taksony (6,39)

Mezőhegyes Nonius-13 Tihany (6,00)

A fiatal fogatlovak világbajnokságán a lovak nevét írjuk előre.

Ez a lovak világbajnoksága, övék a főszerep! A hajtók „csak” segítik sikerüket.

Kevés védett történelmi lófajtánk startol

A genetika, a tenyésztő-tudomány korábban hihetetlennek tűnő termelőképességű állatfajták, típusok sorát alkotta. A lótenyésztésben is.

Ám eközben fontos értékmérő-tulajdonságok szenvedhetnek csorbát.

A tudomány – sok egyéb között – azért is fordul a régi történelmi állatfajták, a bennük rejlő gének felé, mert révükön – esetenként – olyan tulajdonságok őrizhetők meg, vagy javíthatók, mint például a meghatározóan fontos, gazdasági hasznok közé sorolható szervezeti szilárdság, a környezettűrő-képesség, vagy a hasznos élettartam.

Magyarországon ma mintegy 30 védett állatfajtát tartunk számon. **Közülük 8 a ló.**

Nyolc magyar védett, történelmi lófajtánk van: Nonius, Furioso North Star (Mezőhegyesi félvér), Gidran, Lipicai, Shagya arab, Hucul, Magyar Hidegvérű.

A világbajnokságon startoló 14 magyar ló között – a nyolc közül – **csupán három védett történelmi lófajtánk a Nóniusz** (6 ló), a Furioso North Star (1) és a Lipicai (1) startol.

A többi, fogathajtásra alkalmas fajtának **a nyomát sem találjuk!**

Tenyésztőnek, tenyésztésszervezőnek, lótulajdonosnak **több mint figyelmeztető**, hogy nemzeti kincsünk e fajtaválasztéka hiányzik – nagyon hiányzik – a világbajnokságról.

A vb-n jelen lenni nem csupán presztizs kérdés, hanem üzleti lehetőség is!

A világbajnokság hivatalos személyei

Versenybírószám elnöke: Klaus Christ dr. (GER). (A harmadik alkalommal elnöke a bírói-testületnek)

Tagok: Jan-Erik Palsson (SWE), (Harmadszor bírászkodik), Joaquin Medina Garcia (ESP), (Harmadszor bírászkodik.) Anne-Marie Turbé (FRA). (Másodsor bírászkodik.)

Technikai kiküldött: Richard Papens (BEL)

Asszisztens: Mitykó Zsuzsi (HUN)

Pályaépítő: Fintha Gábor (HUN)

FEI fősteward: Jan Posluszny (POL)

Stewardok: Bartha Eszter, Borsos Béla, Csorba János, Szepesi Ádám (HUN)

Fellebbviteli zsűri elnöke: Kelemen Atila dr. (ROU)

Tagok: Janesz János és Fülöp Sándor (HUN)

Állatorvosi bizottság elnöke: Dr. Burucs Balázs (HUN)

Tagok: Dr. Szilvássy Levente, Dr. Szakács Attila Örs (HUN)

FEI Állatorvosi kiküldött: Dr. Gilles Hodencq (FRA)

Különleges versenyszabályok

A Nemzetközi Lovas Szövetség (FEI) megalakulásának évében (1921) Párizsban írta alá a **lovasversenyek alapszabályát**. **A célok** között a természetes környezet, valamint a lovak egészségének, „jólétének” megőrzése és védelme kiemelt helyen szerepel. **E célok változatlanok.**

A hagyományos fogatversenyeket a díj- (A versenyszám), a maraton (B) és az akadályhajtásban (C) rendezik.

A fiatal fogatlovak világbajnokságának versenye új szabályokra épül. Az 5-6-7 éves lovak egyesfogatokba fogatolva mérik össze képességeiket a rangos nemzetközi zsűri előtt.

A világbajnokság a kvalifikációs versenyből és a döntőből állt.

A korosztályonkénti elődöntőket 80X40 méteres – tehát a hagyományosnál kisebb alapterületű – négyszögben rendezik, ahol az akadályhajtás pályáját is felépítik.

A díjhajtó feladat befejezése után a hajtó azonnal megkezdi **az akadályhajtást**. A pályán az ötéves lovaknak 7, a hat- és hétéves lovaknak 8 selybapárt kell meghajtaniuk.

Egy verőhibáért 0,3 hibapont levonás jár.

Az előre kiadott **díjhajtóprogramban** a zsűri a ló idomítottságát, elengedettségét, hajlékonyságát, a jármódok szabályosságát, a vonalvezetést, az iramot, az íveket, a folyamatos haladást, összességében a feladatok pontosságát, a hajtó és a ló közös munkáját bírálja.

Az együtt értékelt két feladatra 8 perc áll rendelkezésre.

A 5-6-7 éves lovak **döntő** programjában a **kombinált maratonhajtás is szerepel**. Korosztályonként meghatározott selybapárral, (a fedeles versenyeken látható) két kombinált, továbbá vizesakadállyal nehezített akadályhajtó pálya teljesítése a feladat.

A program

2017. szeptember 6., szerda

- 15 órától: Hivatalos megnyitó ünnepség. Lovas bemutató

2017. szeptember 7., csütörtök

- 8 órától: Kvalifikáció 5-6-7 éves lovak részére (díjhajtás, akadályhajtás)

2017. szeptember 8., péntek

- 9 órától: Kvalifikáció 5-6-7 éves lovak részére (díjhajtás, akadályhajtás)

2017. szeptember 9., szombat

- 9 órától: 5-6-7 éves lovak döntője (díjhajtás)

2017. szeptember 10., vasárnap

- 10 órától: 5-6-7 éves lovak döntője (kombinált hajtás)
- 15 órától: Ünnepélyes eredményhirdetés. Világbajnok-avatás

Kísérő programok

Caramell-koncert/ingyenes belépés: szeptember 8., péntek, 21 óra

Népművészeti kiállítás és vásár

Ízek utcája

Mezőhegyes – élő múltunk

Mezőhegyes messze nem csupán egy újabb verseny-helyszín! Sokkal több annál.

E patinás nemzetközi rangú intézmény a magyar mezőgazdaság és állattenyésztés, valamint a **Kárpát-medence, Európa lótenyésztésének is meghatározó, évszázados bölcsője, sok éven át irányítója.**

Mezőhegyes története 233 éve kezdődött: Csekonics József vértesszázados javaslatára a reformer II. József császár és magyar király 1784. december 20.-án aláírta az Arad vármegyében, a Mező Hegyes nevű alkalmas pusztán létesítendő Mezőhegyesi Császári és Királyi Katonai Ménesintézet alapításáról szóló rendeletet. A török hódoltság után lakhatatlanná vált vidéken megalakult a Monarchia első ménese.

A ménes egyedülálló nemzeti kincsünk

A tudatos, szakszerű tenyésztői munka, a tenész kiválasztás rövid idő alatt világraszóló eredményeket hozott, három védett történelmi lófajtánk – a **Nonius**, a **Furioso North Star** és a **Gidrán**– megalkotásához vezetett. (Sehol a világon egy helyen három lófajtát nem tenyésztettek ki.)

Ma a központi műemlék- ménesudvarban, a három kerületi ménesben 350 **lovat tartanak, nemesítenek**, a Nóniuszt, a Magyar sportlovat és az Ügető fajtát. Hamarosan visszakerül Mezőhegyesre, az egykor minisztériumi parancssal elvezényelt **gidrán ménes** is.

Mezőhegyes történelmi szerepét olyan **lovasméltóságok** írták, mint a ménesalapító **Csekonics József** vérteskaptány, majd érdemeiért dandártábornok, aki „A jelesb termetű és tartósabb erejű ménekre” alapozott. „Az anyakanca az a talaj, amibe a magot vetjük” – vallotta.

Leveldi Kozma Ferenc, a gyakorlati tenyésztők tapasztalataira építkező munkásságával a magyar lótenyésztés aranykorának főszereplője; az állami ménesek újjászervezője; kiváló képességű lovak tenyésztője. A rosszindulatúak, a kárörvendők igyekeztek gátolni korszakalkotó munkásságát.

D’Orsay Olivér ménesparancsnok, a „méltó utód” a nóniusz tenyészet felvirágoztatója. Rendszeresítette a kipróbálási versenyeket. Szakított a parancsszavú irányítással.

Gluzek Gyula jószágigazgató a gazdálkodást merőben új alapokra építette, Közép-Európa akkori legkorszerűbb állami nagybirtokát alkotta; az itt élő szorgos emberekkel Európa első virágzó gazdaságává emelte – a Koronához tartozó – Mezőhegyest.

Érdemes megjegyezni, hogy az 1800-as évek végén Magyarországon kereken 2 millió lovat tartottak; 1 négyzetkilométerre jutó lovak számát tekintve, ötödik helyen álltunk Európában. („Régi dicsőségünk...)

Lehet, hogy igaza volt **Nagyváthy Jánosnak?** „*Eleink gyalog nem is tudtak járni, szépapáink a királyt is lovon választották és lóháton tartották az országnak gyűlését is.*”

Mezőhegyes új fejlődési pályán

***„Vegye kezdetét a koronauradalmakban
a növénynevelés, az állattenyésztés, a gépek kipróbálása,
a gazdálkodás mintaszere bemutatása,
nem a saját hasznára, hanem a nemzet javára.”***

Kozma Ferenc, 1868

Magyarország Kormánya, 2016-ban a mezőhegyesi intézmény fejlesztéséről, kiemelt támogatásáról döntött és törvényt terjesztett az Országgyűlés elé. A parlament tárgyalta, s elfogadta a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaságról szóló 2016, évi XCI. törvényt.

E törvény alapján a Kormány a patinás intézményt új fejlődési pályára állította és jelentős anyagi forrást bocsátott rendelkezésére.

A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság komplex mezőgazdasági nagyüzem lesz.

Tevékenységei: mezőgazdaság – növénytermesztés, állattenyésztés –, turizmus vendéglátás, idegenforgalom, műemlékgondozás és hasznosítás, oktatás.

Az elmúlt 20-25 évben Mezőhegyes fénye megkopott, igen nehéz helyzetbe került.

A törvény garancia rá, hogy az 1784-ben alapított intézmény ismét évszázados rangjához méltó, kiemelkedő szerepet töltsön be itthon és a térségben.

A Ménesbirtok világszínvonalú feladatai.

- * A védett, történelmi lófajta tenyésztése, genetikai értékük őrzése, növelése, a magyar sportlófajta tenyésztése.
- * A furioso north star, a nóniusz, gidrán, a magyar sportló és az ügető fajták állami tulajdonú méneseinek kialakítása, fenntartása.
- * A Mezőhegyesen hagyományosan tenyésztett más gazdasági haszonállat-fajok fenntartása.
- * Korszerű növénytermesztés, vetőmag- és takarmány-előállítás, legelőgazdálkodás.
- * Gyakorlati szakképzés, oktatás, köznevelés és mindezekhez a képzőhely kialakítása, működtetése. Együttműködés a felsőoktatási intézményekkel.
- * A műemlék együttesek védelme, gondozása, hasznosítása.
- * Foglalkoztatás, munkahelyteremtés, a népességmegtartó erő növelése.

A patinás intézmény tehát most **új fejlődési pályára áll**. Az elődök föld- és állatszeretete, értéke, az élő múlt ma is biztos alapot adó példa Mezőhegyesen. A gazdag hagyományokat most a legújabb világszínvonalú módszerekkel ötvözik. A legkorszerűbb fajtákat, a legfejlettebb tenyésztési, technikai, technológiai, vállalat-szervezési, üzemszervezési és menedzsment megoldásokat alkalmazzák.

Mindezt a legfontosabb erőforrással – **az itt élő emberekkel együtt!**

A cél: felzárkózni a nemzetközi-, a világszínvonalhoz; a hosszútávon fenntartható, környezettudatos, költséghatékony gazdálkodás kialakítása és szervezése; versenyképes termények, termékek előállítása.

Senki nem vitatja, hogy országunk adottságai a mezőgazdasági termeléshez kiválóak.

Ez a tény Mezőhegyesre fokozottan érvényes!

Szakmai kihívás ez a javából.

**Az állami vagyon megóvása,
az állattenyésztés és a növénytermesztés egyes ágaihoz kötődő képzési feladatok
összehangolt végrehajtása,
a történelmi magyar lófajták génállományának megőrzése,
a lovasturizmus fejlesztése,
valamint Mezőhegyes és a térség foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében
megszületett a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt.**

Jövőkép

A lovassport Mezőhegyesen

Mezőhegyes lovaséletét komplex terv alapján szervezi. A patinás intézmény beépült a hazai és a nemzetközi lovassport naptárába, vérkeringésébe.

A Fialat Fogatlovak Világbajnokságát egymás után (2015, 2016, 2017) harmadszor szervezzük.

Júliusban rekord részvétellel, 83 fogattal nagy sikerű nemzetközi fogathajtó versenyt szerveztünk.

A Kanca- és Ménversenyt 20 év után – még magasabb színvonalon – folytatjuk. Felmerült a gondolat, hogy ezzel egyidőben ismét mezőgazdasági, – növénytermesztési- és állattenyésztési- kiállítást rendezünk. Sokan szívesen és nosztalgiával emlékeznek erre a közkedvelt eseményre. Ez a sokadalom legyen ismét igazi népünnepély.

Minden szándékunk szerint – a fogathajtás mellett – a színvonalas díjugrató- és military versenyek rendezésének feltételeit, rövid határidőn belül – megteremtjük.

Mezőhegyes egyre nagyobb lendülettel és szakmai támogatással azon dolgozik, hogy – történelméhez méltó módon – újra a tenyésztés és a sport egymásra épülő fellegetvára, a történelmi, védett lófajták fenntartásának, genetikai kapacitásuk bővítésének egyik központja, honi lótenyésztésünk és a lovassportok nemzetközi színvonalú helyszíne legyen.